

นวัตกรรมวิจัยจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน อดีตอธิการบดีผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นปูชนียบุคคลที่เป็นแบบอย่างและควรได้รับการยกย่องของวงการการศึกษาไทย ท่านได้สร้างนวัตกรรมอุดมศึกษาและผลักดันให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน จนส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านการศึกษาและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับสังคม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ท่านเป็นนักนวัตกรรมที่ริเริ่มและบุกเบิกการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันของวงการการศึกษาไทย แนวคิดของนวัตกรรมศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ที่ได้นำมาดำเนินการและส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มี 8 ด้าน ดังนี้

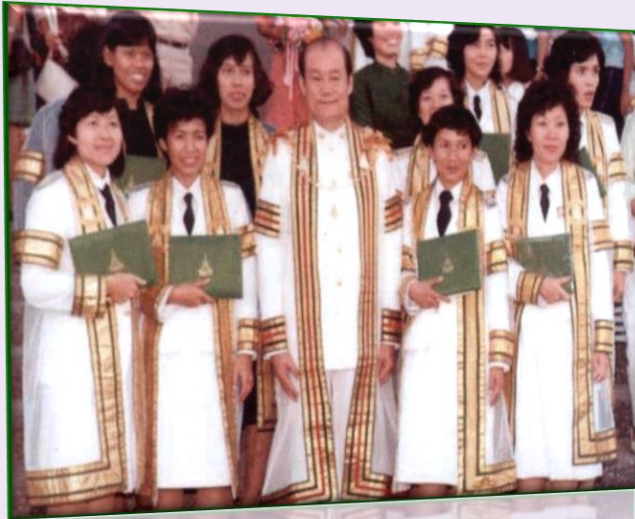
1. นวัตกรรมค่ายอาสาสมัคร คือการจัดตั้งชมรมค่ายอาสาสมัครของสโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสมัยที่ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน กำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นกิจกรรมในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน

2. นวัตกรรมงานวิจัยสถาบัน คือแนวคิดในการจัดตั้งหน่วยงานด้านวิจัยสถาบันในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิจัยสถาบัน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการการศึกษาและสังคม โดยท่านได้แนวคิดนี้มาจากการศึกษาที่มหาวิทยาลัยมินเนโซตา สหรัฐอเมริกา

3. นวัตกรรมการศึกษาทางไกลในระบบเปิด คือแนวคิดในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้เป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด สอนในระบบทางไกล แบบไม่มีชั้นเรียน และไม่ต้องสอบแข่งขันเข้าศึกษา เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความเสมอภาค กระจายและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกเพศ ทุกวัยทั่วประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาดลอดชีวิต

4. นวัตกรรมมหาวิทยาลัยในเรือนจำ คือแนวคิดในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำ เพื่อให้เกิดการพัฒนาความคิดและจิตใจ จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับกรมราชทัณฑ์ ในการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วประเทศ ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2527 จนถึงปัจจุบัน

5. นวัตกรรมสาธิตเสริมสมอง คือการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดี ชยันและความประพฤติดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้ได้ศึกษาต่อจนจบระดับปริญญาตรี โดยคัดเลือกจากนักเรียนทั่วประเทศ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้จัดโครงการนักเรียนสาธิตเสริมสมอง และตั้งกองทุนการศึกษาเสริมสมอง เพื่อให้การสนับสนุนทุนการศึกษาของนักเรียนสาธิตเสริมสมอง ซึ่งได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ.2526 จนถึงปัจจุบัน

6. นวัตกรรมมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ คือแนวคิดในการปรับระบบการบริหารงานในมหาวิทยาลัยของรัฐในระบอบราชการ เปลี่ยนเป็นระบบการบริหารงานแบบอิสระแต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานและมีความก้าวหน้าทางวิชาการทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยเอกชน

7. นวัตกรรมสหกิจศึกษา คือการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยแบบผสมผสานทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยการเรียนควบคู่ไปกับการฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อมุ่งให้บัณฑิตสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. นวัตกรรมกรอบมาตรฐานวิชาชีพอุดมศึกษา คือรูปแบบใหม่ของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาแบบ Blended Teaching and Learning ซึ่งยึดตัวผู้เรียนและผลลัพธ์จากผู้สำเร็จการศึกษาเป็นหลัก เป็นการจัดการศึกษาที่ผสมผสานกันระหว่างแหล่งเรียนรู้หลายๆ ด้านและจากผู้ที่มีส่วนปฏิสัมพันธ์ด้วยหลายๆ คน โดยยึดหลักการและกิจกรรมแบบ 3 มิติ คือ มิติด้านแนวปฏิบัติ มิติด้านความรู้ และมิติด้านค่านิยม

จากแนวคิดของนวัตกรรมศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ทั้ง 8 ด้านดังกล่าว ถือเป็นการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เกิดจากการปรับประยุกต์หลักการและนำมาดำเนินการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับยุคสมัยและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งนำมาสู่การพัฒนาประเทศชาติในหลาย ๆ ด้านอย่างยั่งยืนต่อไป

=====

สนใจรายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อได้ที่หน่วยจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย ฝ่ายบริการสนเทศ อาคารวิชาการ 1 ชั้น
3 โทร. 7467-8

*บรรณารักษ์ชำนาญการ หน่วยจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย ฝ่ายบริการสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ที่มา : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักบรรณสารสนเทศ. (2561). *วิจิตรกิตติการ: ประวัติ ผลงาน และ
บรรณานุกรมผลงาน (พ.ศ. 2554 - 2561) Wichit Kittikan: Profile, Works, and Bibliography
(2011 - 2018)* ใน โครงการพัฒนาและเผยแพร่สารสนเทศบุคคลสำคัญวงการศึกษาไทย:
ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน เพื่อส่งเสริมบริการห้องสมุดสู่ชุมชน. กรุงเทพฯ:
อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.